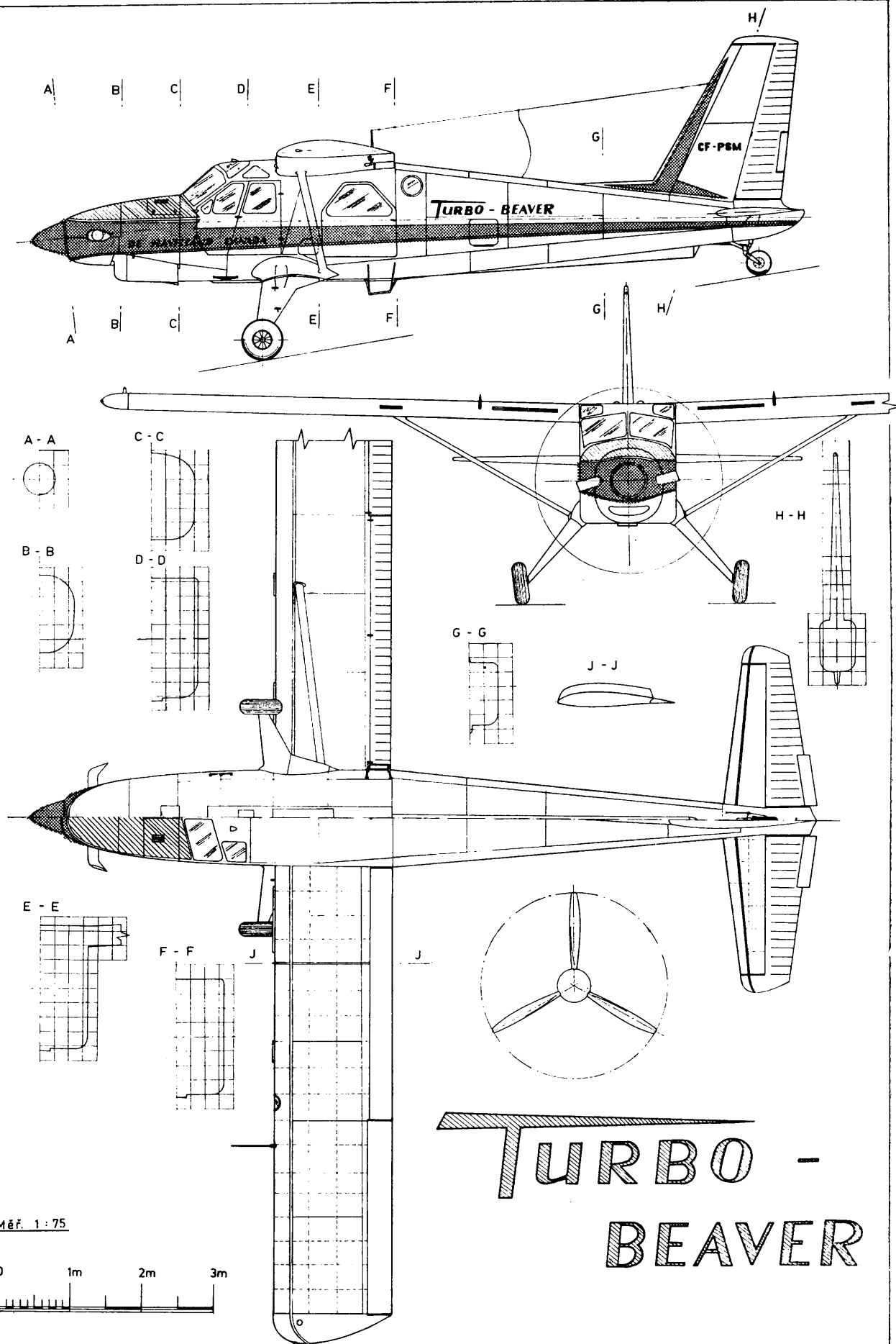
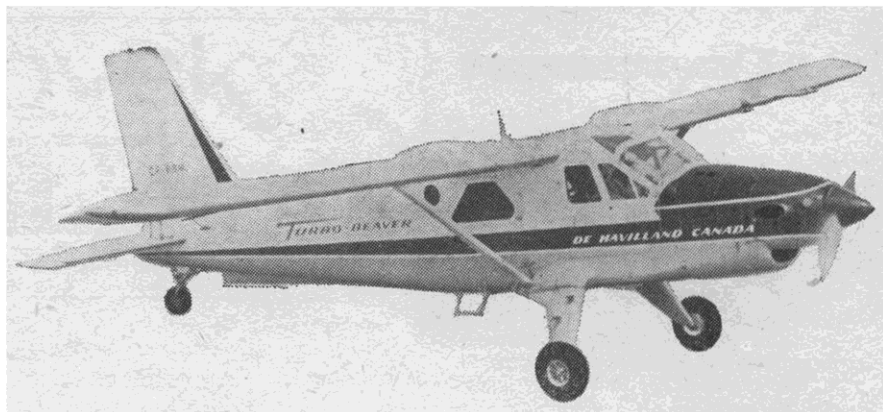

eb

De Havilland Canada **TURBO-BEAVER**

Kanadské víceúčelové
letadlo

Technický popis

Turbo-Beaver je jednomotorový víceúčelový celokovový hornoplošník s pevným klasickým podvozkem.

Křídlo je celokovové s hlavním a pomocným nosníkem. Klapky a křídélka jsou zavěšeny na pomocném nosníku. Křídlo je vyztuženo jednoduchou vzpěrou proti trupu a má vzepětí 2°. Plátky na sací straně zlepšují obtékání střední části křídla. Křídélka i klapky mají plechový potah vyztužený na spodní straně prolisy. Křídélka jsou staticky vyvážená. Rychloměrná trubice a reflektor jsou na levém křídle.

Trup obdélníkového průřezu je celokovový, poloskořepinový. Velmi prostorná kabina je zvukově i tepelně izolována. Přístup do kabiny je čtyřmi dveřmi, z nichž dvojice slouží pro nakládání rozměrnějších předmětů. Palubní deska je bohatě vybavena přístroji pro kontrolu letu a chodu motoru.

Ocasní plochy jsou celokovové, klasického uspořádání. Kormidla s plechovým potahem jsou oboustranně vyztužena prolisy. Vyvažovací plošky jsou ovládány z kabiny.

Přístávací zařízení tvoří klasický robustně řešený podvozek. Hlavní kola (s obručemi rozměru 8,5 x 10, pro provoz na velmi měkkém povrchu mohou být nahrazena koly 11 x 12) mají hydraulické brzdy, ostruha je říditelná.

Motorová skupina. Turbopropový motor Pratt & Whitney PT6A-6 o startovní výkonosti 550 k (+ 32 kp tahu) pohání třílistou stavitelnou vrtuli Hartzell HC-B3TN-3. Hlavní palivová nádrž (559 l) je umístěna v trupu pod kabinou, pomocné nádrže jsou v koncových obloucích křídla (164 l).

Zbarvení. Nakreslené letadlo je v kombinaci barev bílé a jasně červené. Spodní část trupu, část křídla a část výškovky (náběžné části) jsou v přírodní barvě hliníku. Trup je rozdělen červeným pruhem, který je na spodní hraně olemován bílým proužkem. Vrchní část trupu, křídlo a ocasní plochy jsou bílé. Ozdobný šíp na směrovce a kužel vrtule červené. Náběžné části jsou olemovány úzkým červeným proužkem. Nápis Turbo-Beaver a imatrikulační čísla černá, nápis DE HAVILLAND CANADA bílý. Část trupu před kabinou je matně černá.

Technická data a výkony

Rozpětí 14,63 m; délka 10,74 m; výška 3,35 m; nosná plocha 23,2 m²; největší vzletová váha 2435 kg; cestovní rychlost 262 km/h (ve výšce 3050 m při cestovní výkonosti 378 k); dolet 965 km. Délka startu přes 15m překážku 314 m, rozjezd 152 m, délka přistání přes 15m překážku 265 m, dojezd 110 m.

Text i výkres E. BORNHORST

Velký úspěch víceúčelového letadla DHC-2 Beaver (viz monografie Letectví 7/69) podnítil výrobce – firmu De Havilland Aircraft of Canada – k modernizaci typu, vzniklého již v roce 1947. Došlo k ní v roce 1963 a pozůstávala v podstatě z výměny motorů: spolehlivý, ale již zastaralý hvězdicový devítiválec Pratt & Whitney nahradil turbopropový motor téže firmy PT6A-6. Výhody jsou zřejmé: o 100 k větší výkonost, o téměř 200 kg menší váha motoru a mnohem snadnější spouštění studeného motoru, což je důležité zejména v klimatických podmínkách kanadského severu.

Lehčí motor si vyžádal montáž více vpředu; to umožnilo posunout vpřed i pilotní prostor, čímž se zvětšil i prostor pro cestující či náklad. Prodloužení přídě trupu si vyžádalo zvětšení svislé ocasní plochy, jež dostala módní šípový tvar. Vzniklo tak letadlo, jež padne jistě do oka mnoha modelářům.

Turbo-Beaver může sloužit k přepravě 9 až 11 osob, nebo odpovídajícího nákladu (např. na vzdálenost 320 km 840 kg, na vzdálenost 965 km 550 kg), případně kombinaci cestujících a nákladu (sedadla jsou snadno demontovatelná). V sanitní verzi nese dvě lehátka, pilota a tři cestující, v zemědělské pak nádrž na 909 litrů chemikálií. Do trupu se také vejde např. 5 metrů dlouhá kanoe.

Letadlo může být vybaveno i plováky, případně v Kanadě hodně používanou kombinací kola-lyže.

